

gen, még a nagyon nyers, és a nagyon pattogós, férfias stílus uralkodott a vonós-hangszereknél, elsősorban annál a generációnál, amelynek egy nagyon kemény játéktípus volt az ideálja, akkor Daniel Müller-Schott előadásmódja kimondottan régimódi, szinte már érzelmesnek számít. Mindenképpen inkább emlékeztetett Casals játékára, mint az ő fiatalabb pályatársaiéra. Itt jegyezném meg, hogy Kocsis Zoltán a versenyműveket is partitúra nélkül, emlékezetből vezényelte – természetesen hiba nélkül.

Csajkovszkij ritkán játszott 2. – kisorosz avagy ukrán – szimfóniája, illetve Brahms

éterien gyönyörű, és ennek megfelelően ihletetten előadott 4. szimfóniája egészítette ki felváltva a műsort.

! *A hangversenykörút utolsó állomása a Berlini Filharmonikusok hangversenyerme volt. Gondolom ez nagy kibívást jelentett a zenekar számára, hiszen ha jól tudom először léptek fel ebben a patinás tereben...*

– Életem végéig emlékezni fogok erre a koncertre, ahol a Brahms-szimfónia volt műsoron. Az utána következő percekre pedig még inkább, hiszen negyedórás ünnepléssel jutalmazta a közönség a

művészeket, akik végül két ráadással hálálták meg a kitartó lelkesedést. Külön örömmre szolgált, hogy a Fesztiválzenekar alapító elnöke, Marschall Miklós is jelen volt ezen a koncerten, akivel nagyon barátságosan tudtunk egymással szót váltani. Nagyon kedves gesztus volt részéről, hogy eljött a hangversenyre. Annak pedig különösen örültem, hogy ő is láthatta, hogy nem csak az általa képviselt zenekar, hanem a Magyar Nemzeti Filharmonikus Zenekar is ilyen kiemelkedő sikert aratott a világ egyik legrangosabb koncerttermében.

K.K.R.

Eufónia – Közép-Európai Ifjúsági Zenekar

Magyarország európai uniós elnökségi féléve és a Liszt Ferenc emlékév alkalmából a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem kezdeményezésére a közép-európai régió öt zeneakadémiája fogott össze, és Eufónia néven közös szimfonikus zenekart hozott létre. A budapesti mellett a grazi, bécsi, zágrábi és ljubljana, valamint meghívott vendégként a belgrádi és a bukaresti Zeneakadémia növendékei játszottak az Eufónia Közép-Európai Ifjúsági Zenekarban, Kocsis Zoltán művészeti irányításával és vezényletével. A közép-európai hangversenykörút során először Budapesten, a Művészetek Palotája Bartók Béla Nemzeti Hangversenytermében mutatkozott be az együttes február végén, majd Zágrábban, Ljubljánában, Grazban és Bécsben is megismételte a programot. A koncertek műsorán Liszt Obermann völgye című zongoraműve Kocsis Zoltán szimfonikus zenekari átíratában, Dohnányi Ernő Gyermekdal-variációi Lajkó István zongoraművész közreműködésével, Bartók Béla Tánctánc és Kodály Zoltán Galántai táncok című műve szerepelt. Mind a négy magyar komponista annak a jellegzetes, közép-európai közegnek volt a képviselője, amely egykor politikailag is egységes területnek számított, s amelynek a rá jellemző sajátos művészeti gondolkodásmódja napjainkig meghatározó szerepet játszik a régió szellemi életében. A közös munka tapasztalatairól és az azt követő hangversenykörútról Kocsis Zoltán főzeneigazgatót kérdeztük.

való játék a reális perspektíva. Egyrészt kiváló zenekari művésznek lenni legalább akkora belső kielégüléssel járhat, mintha valaki a folyamatos stressz – jöllehet sikerek – közepette egy állandó szólista pályát él, ami azért nem éppen könnyű életforma. Másrészt a zenekari muzsikusok állandóan a világ legcsodálatosabb repertoárját játszhatják. Ez egy olyan perspektíva, ami számunkra természetesnek tűnik, de a fiatalokkal meg kell éreztetni, hogy milyen az igazi zenekari munka.

! *Pontosan mit ért ez alatt?*

– Azt, hogy hogyan érvényesül a kamarazenei alapon álló együttműködés olyan esetben, amikor nagy együttes játszik együtt. Milyen lehetőségei vannak ennek a nagy együttesnek, hogy olyasmit produkáljon, amit egyetlen más hangszeren sem lehetséges. Mindenesetre elmondható, hogy ezek a fiatalok ebből biztos, hogy megéreztek valamit, mert az összes próba és előadás erről szólt. Arról a közös munkáról, aminek egyik eredménye az a legmagasabb rendű öröm, amit ezen a pályán egyáltalán érezni lehet.

! *A próbaidőszak elején volt esetleg olyan érzése, hogy az ide beválogatott fiatal muzsikusok a zenekari játékhoz esetleg nem ilyen attitűddel közeledtek, és hogy ez később, a próbafolyamat során javult?*

! *Ön a Liszt-év nagyköveteiként nemcsak a saját együttesével lép fel, hanem szólistaként és kamaramuzsikusként is, valamint más szimfonikus együtteseket is dirigál. Mik voltak ennek a fiatalokkal töltött kéthetes periódusnak a tapasztalatai az Ön számára?*

– Ez egy rendkívül fontos kezdeményezés, mégpedig azért, mert visszaadja a zenekari játék becsületét. Ennek köszönhetően lehetőséget kaptam, hogy ráirányítsam a figyelmet arra, hogy nem feltétlenül a szólista pályafutás az egyedül üdvözítő. A nagy többség számára valószínűleg a zenekarban

FOTÓ: PÉTER ZSÓZSA

– Bizonyára javult, de itt nem rutinos, hanem jobbára kezdő zenekari zenészekről volt szó, akik a gyakorlatban tanulják meg azt, hogy hogyan kell egy zenekarban viselkedni.

■ Ilyen rövid – mindössze két betes – periódus alatt, hogyan tudta ezt megvalósítani?

– Ha valaki olyan indítatással jött, hogy én ugyan szólista szeretnék lenni, de most beülök egy zenekarba muzsikálni, akkor arról kellett meggyőzni, hogy a zenekari pálya van olyan értékes, mint a szólista pálya. Ha nem ilyen indítatással jött, akkor pedig azt kellett vele érzékeltetni, hogy ez a munka mindig érdekes kell, hogy legyen, vagyis hogy mindig érdekelje őt. Ne sülyedjen el úgy a tuttiban, hogy az egészben úgy vesz részt, mint a rossz futballkapus, aki csak akkor figyel a labdára, amikor az már a tizenhatoson belül van.

■ Ennek kapcsán milyen visszajelzések érkeztek Ön felé a muzsikusok részéről?

– Erről őket kellene megkérdezni. Az utolsó koncertünk Bécsben, amely az ottani rádió-, vagyis az ORF-Funkhausban volt, óriási sikerrel zárult. A közönségsikernél is fonto-

sabb volt azonban, hogy a fiatalok olyan módon tudták magukat összeszedni, mint egy valódi, összeszokott nagy együttes, amikor egészen komoly felelősséggel áll egy feladathoz. Azt merném mondani, hogy az utolsó, tehát az ötödik koncertre valódi zenekarrá értek össze. Ha most hallgatnánk meg őket, akkor teljesen másképp játszanának, mint az első, a budapesti hangversenyen. Igaz, hogy végig a turné során mindennap tartottam próbákat, és ezek hosszú, részletekbe menő próbák voltak, nem pedig látszatpróbák.

■ A közönség hogyan fogadta a produkciót és általában az együttest? Értem ez alatt, hogy mennyire volt nyitott a fiatal muzsikusok iránt?

– A zágrábi, a ljubljanoi, a grazi és a bécsi közönséget egyaránt jól ismerem. Ez nem a szokásos koncertlátogató közönség, vagyis nem a Musikvereinsaal közönsége volt Bécsben, de a másik három városban a lehetséges legjobb helyeken játszottunk, mint ahogy itt Budapesten is, a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyteremben. Azt hiszem, hogy nem ez számít, hanem valójában az, hogy a közönség pontosan olyan ovációval fogadta a koncert végén a Galántai táncokat, mint amilyen ovációban a Nemzeti Filharmonikusok Zenekarának volt része az

ezt megelőző németországi hangversenykörúton. Vagyis értették a műsor koncepcióját. Valószínűleg meglepődhetek azon, hogy ahhoz képest, hogy ezek a fiatalok igazából még nem tekinthetők felnőtt muzsikusnak, milyen profizmussal nyúltak például a Bartók-műhöz. Vagyis a siker nem maradt el. Tulajdonképpen ez egy igazi, komoly koncertsiker volt, tehát semmiképpen nem befolyásolta az, hogy esetleg relatív mércével mértek volna bennünket.

■ Lesz-e folytatás, hiszen már több ilyen nemzetközi ifjúsági zenekar működik a világon, nemcsak Európában, hanem más kontinensen is.

– Mindenképpen kell, hogy legyen folytatás, mert ez egy nagyon fontos kezdeményezés. Nagyon-nagyon fontos dolog minél több fiatal zenésszel megéreztetni azt, hogy milyen is a színvonalas zenekari munka.

■ Az Ön számára mi volt ennek a két hétnek a legmaradandóbb tanulsága?

– Teljesen igazat adok Claudio Abbadónak, aki nagyon nagy súlyt helyez a még növendék vagy már pályakezdő fiatal muzsikusokkal való zenekari együttműködésre.

K.R.ZS.